

ICOMOS-Díj

Nagydobsza, Fő utca 68. talpasház felújítása, revitalizációja

A Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. tulajdonában álló Nagydobsza községben található talpasház felújítása és revitalizációja a 2017-es esztendő legfontosabb népi műemléket érintő felújítása volt Baranya megyében.

A Fő utca 68. számú telken ma 3 db épület található: az 1856-ban id. Benkőd István által épített talpasház, egy melléképület (mely eredetileg nem ide épült) és egy istállóépület.

A talpasház mára egyedülként képviseli a településen azt az építkezési struktúrát és szemléletet, mely évszázadokon keresztül meghatározó volt a Kárpát-medencének ezen tájékán is. A talpasház favázszerkezete, az egykori háromsejtű ház alaprajza, a tornác, a zsúptető kialakítása és maga a telek beépítése is az egykori mindennapok építészetét őrzi a 21. században is.

A beavatkozás nem csupán egyszerű felújítás, hanem revitalizációnak is nevezhető, hiszen a korábbi kiállítás még gazdagabb anyaggal tért vissza a korábban néhány évig üresen álló épületbe, az egykori istálló pedig pajtaszínházzá alakult át. A tulajdonos és a fenntartó önkormányzat számára kiemelt fontosságú, hogy élettel és programokkal töltsék meg az épületet és környezetét, így a tájház-funkció igen hasznos lehet a néprajz és honismereti tantárgyak helyben történő oktatására általános iskolásoktól egészen a felsőfokú tanulmányokat folytatókig, a megvalósult pajtaszínház pedig különböző jellegű rendezvényeknek adhat otthont a közeljövőben.

Az EEA Grants támogatásával, Nagydobsza Község Önkormányzata által megvalósított „A műemléki Talpasház és a Pajtaszínház felújítása Nagydobszán” című projekt a fentiekén kívül azért is egyedülálló, mert kellő figyelmet fordítottak a levéltári kutatásra is, és az így összegyűjtött adatmennyiség nem csak a tervezés során nyújtott hasznos információt a tervezőnek, hanem a projekt megvalósítását követően megszületett két könyvnek is fontos anyagát adta.

A „Nagydobsza képekben”, ill. „Nagydobsza. A talpasház és a település története” című köteteket valamennyi nagydobszai lakos kézhez kapta, ezzel is erősítve az épített örökség és a jelenlegi lakosok közti kapcsolatot.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága ICOMOS-Díjban részesíti a Nagydobsza, Fő utca 68. számú épületegyüttes gondos kutatását és tervezését, hagyományőrző felújítását és példaértékű revitalizációját, a látogatókat és az egész községet szolgáló hasznosítását.

A Díjat átvette:

- Duczon Árpád, a Talpasházat üzemeltető Valurus Nonprofit Kft. ügyvezetője,
- Szigetvári Krisztián, műemlékfelügyelő

Közreműködők:

- Kérelmező, beruházó: Nagydobsza Község Önkormányzata 7985 Nagydobsza, Fő u. 85.
- Tulajdonos: MNV Zrt. és képviselői
- Tervező: Ruppert Gábor 7720 Pécsudvard, November 29. u. 5.
- Kutatók: Rómer Károly és Orosz László
- Kivitelező: Bentateam Kft. 1171 Budapest, Kőhúr u. 47.
- Projektmenedzser: London-Consulting Kft. 7623 Pécs, Nagyvárad u. 8.
- Műemlék-felügyelők: Balázs Péter, dr. Szigetvári Krisztián